

Sınıf Öğretmeni Adaylarının Sınavlarda Kopya Çekilmesine İlişkin Görüşlerinin Değerlendirilmesi*

Primary School Teacher Candidates' Opinions On Cheating in Exams

Mehmet Kaan DEMİR**, Serdar ARCAGÖK***

Özet

Bu çalışmada sınıf öğretmeni adaylarının kopya çekmeye ilişkin görüşleri incelenmiştir. Araştırmada öğrencilerin sınavlarda kopya çekmeye duydukları ihtiyaç ve kopya çekme sebepleri ortaya konulmaya çalışılmıştır. Araştırma Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Eğitim Fakültesi sınıf öğretmenliği anabilim dalı dördüncü sınıf öğrencileri üzerinde gerçekleştirilmiştir. Çalışmanın evrenini oluşturan 194 öğrenciden 179 öğrenci örneklem olarak alınmıştır. Araştırmada araştırmacı tarafından geliştirilen ölçek kullanılmıştır. Elde edilen veriler, istatistikî olarak değerlendirilip gerekli yorum ve açıklamalar yapılmıştır. Araştırma sonucunda sınıf öğretmeni adaylarının, yaklaşık %43' ünün hiçbir zaman kopya çekmeye teşebbüs etmediği, kopya çeken öğrencilerin de %35' inin soruların kopya çekmeyi teşvik ettiğini düşündüğü ortaya çıkmıştır.

Anahtar Sözcük: sınıf öğretmeni adayları, kopya, sınav.

Abstract

The purpose of this study is to examine opinions of primary school teachers candidates about what kinds of actions or activities are being considered as cheating. In this study, students are the cheating at the exams shapely need which they heard and their shapely cheating reason has been investigated. The research was conducted on senior students studying in Çanakkale Onsekiz Mart University Faculty of Education Primary School Teaching Programme. Out of a population of 194 students 179 were selected to constitute the sample. In the study a scale developed by the researcher has been used. Obtained data has been estimated statistically and necessary interpretation has been done. Results of the study indicated that 43% of the primary school teacher candidates had never attempted to cheat in the exams and that 35% of the cheaters thought that the questions had been tempting them to cheat.

Keywords: primary school teacher candidates, cheat, exam.

*Bu çalışma V. Ulusal Sosyal Bilimler Sempozyumunda Sözlü Bildiri olarak sunulmuştur.

** Yrd. Doç. Dr., Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, e-posta: mkdemir2000@yahoo.com

*** Arş. Gör., Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, e-posta: serdar_arcagok21@comu.edu.tr

Giriş

21. yüzyıl insan davranışlarını etkileyen sebeplerin çok değiştiği, buna bağlı olarak da insan davranışlarının çeşitlenip olumsuz davranışlar sergileme sıklığının çok arttığı bir yüzyıl olarak yaşanmaktadır. Kopya çekmek de her ne kadar “kısa yoldan köşeyi dönme”, “kolay yoldan kazanma”, “emeğe saygısızlık”, “olduğundan farklı görünme” gibi durumların eğitim öğretim ortamlarına yansımış eski bir örneği olmakla birlikte dünyanın diğer ülkelerinde olduğu gibi ülkemizde de teknolojik destekle daha sık yapılmakta ve çarpıcı sonuçlara sebep olmaktadır. 2010 ve 2011 yıllarında merkezi sistemle yapılan ve tüm ülkede uygulanıp milyonlarca öğrencinin katıldığı sınavlarda dahi akıl almaz boyutlara ulaşan “örgütlü” ya da “bireysel” kopya çekme davranışları konunun önemini eğitimciler açısından tartışılmasının, akademisyenler açısından araştırılmasının ve yöneticiler açısından da yeniden düzenlemeler yapılmasının gerekliliğini bir kez daha ortaya koymuştur.

Kopya çekmek denildiğinde sınavlarda soruları cevaplarırken, ödev yaparken kopya çekme ve kaynak vermeksizin başkalarının yazdıklarını kendi yazmış gibi gösterme akıllara gelmektedir. Ancak en yaygın kullanılan karşılığı, sınavlarda kopya çekmektir. Bu çalışmada kopya çekme, sınavlarda ortaya çıkan ve istenmeyen bir davranış anlamında kullanılmaktadır.

Eğitsel anlamda kopya; bireyin sözde başarılı olma amacına hizmet edecek veya başarısız olmasını engelleyecek, farklı şekillerde usulsüzce elde edilen bilgi, belge veya materyali fütursuzca kullanması olarak tanımlanabilir. Bu anlamda kullanılan bilgi, belge veya materyalin amaca hizmet dışında bir değeri söz konusu değildir, yalnızca sözde başarı yolunda kullanılan bir araçtır (Çetin, 2007: 130). Tayfun ve Yazıcıoğlu (2008: 376)'nın Eisenberg (2004: 164)'den aktardığına göre akademik anlamda kopya, öğrencinin sınav notunu yükseltmek için kanun ve mevzuata uygun olmayan kaynaklardan bilgileri elde etmesi ve kullanmasıdır.

İnsan davranışlarının temelinde yatan ihtiyaçlar, onları gidermeye iten dürtüleri yaratırlar. Dürtüler sonunda belli yönde etkinlik eğilimi olan güdüler oluşur ve insan uygun durumlarda güdülerini yönünde davranışa geçebilir. Başarma veya başarılı olma da bir ihtiyaçtır. Başarılı olma ihtiyacının olumsuz yönü, “başarısızlık

korkusu”, “başarısızlıktan kaçınma” dır. Her ikisi de insanlarda farklı düzey ve şiddette bir arada bulunabilir. Eğer bir kişinin belli bir durum karşısında başarıma ihtiyacı o kişinin başarısızlıktan kaçınma ihtiyacından daha yüksekse, o kişi; sonuçta istenmedik bir durum ve davranış ortaya çıksa bile bütün tehlikeleri göze alıp başarmayı deneyecektir (Ercan, 2003, 112). Öğrencilerin kopya davranışlarıyla sınav kaygıları arasındaki ilişki önemlidir. Öğrencilerde sınav kaygısının oluşmasında, temel üç faktör ortaya çıkmaktadır. Bunlar; ailenin çocuk üzerindeki beklentileri ve baskıları (Büyükkaragöz, 1990; Christenson vd., 1992; Yıldız, 2007), okulun beklentileri ve politikaları (Yapıcı ve Yapıcı, 2005), öğrencinin kişilik özellikleri (Woolfolk, 1993; Gülen, 1993; Çankaya, 1997; Ekşi, 1998; Lufi ve Darliuk, 2005; Alyaparak, 2006) faktörleridir (Aktaran: Dünder, Yapıcı ve Topçu, 2008: 173-174).

Kopya çekmek tüm ülkelerin eğitim sistemleri için önemli bir sorun durumundadır. Bu konudaki çalışmaların 1920’ li yıllardan bu yana giderek yoğunlaştığı gözlenmektedir. Ülkemizde ise konu ile ilgili Selçuk (1995), Külahçı (1996), Yeşilyaparak ve Öztürk (1996), Dirik (1997), Yıldırım (1998), Oksal ve Bilgin (1999), Tan (2001) Akdağ ve Güneş (2002), Kaymakcan (2002), Semerci (2004), Semerci ve Sağlam (2005), Çetin (2007), Özgüngör (2008) ile Tayfun ve Yazıcıoğlu (2008)’ nun araştırmalarına rastlanmaktadır. Ülkemizde yapılan araştırmalar sayıca yeterli olmamakla birlikte, araştırma sonuçları, yurt dışındaki araştırma sonuçlarıyla benzerlik göstermekte ve kopya çekme davranışının okullarda devam etmekte olduğunu ortaya koymaktadır.

Kopyayla ilgili ilk çalışmalardan biri Brownel tarafından 1928’ de yapılmış ve kopya çeken öğrencilerin çekmeyenlere göre daha az zeki ve dışa dönük kişilik yapısına sahip öğrenciler olduğu sonucuna ulaşılmıştır (Kaymakcan, 2002:5). Belirtilen tarihten günümüze kopya üzerine birçok araştırma yapılmış olup, 1970 ile 1996 yılları arasında kopya ile ilgili akademik yönden kabul gören indekslerde yer alan 107 araştırmayı özetleyip tahlil eden Whitley (1998)’ e göre kopya üzerine yapılan çalışmaları iki grupta incelemek mümkündür:

1. Öğrenciler arasındaki kopya çekmenin yaygınlaşması ve kopya çekme oranlarının belirlenmesi ve yıllara göre kopya çekmede bir artışın olup olmadığını okul düzeylerine göre araştıran çalışmalar,

2. Kopya çekmeye etki eden faktörler üzerine yapılan araştırmalar. Bu faktörleri de ana hatlarıyla öğrencilerin özellikleri (demografik, akademik yetenek v.b.) kopya çekmeye karşı tutumları, kişilik özellikleri ve sınavın yapıldığı ortamla ilgili özellikler olarak sıralanabilir (Aktaran: Kaymakcan, 2002).

Çetin (2007: 130)' e göre kopya çekmenin, istenmeyen davranışlar sıralamasında ilk sıralarda yer alan ve eğitim sistemi açısından önemli bir problem teşkil eden ve önemsizmesi gereken davranışlardan olduğu söylenebilir. Çünkü istenmeyen davranışlardan bazıları en büyük etkiyi davranışı yapan üzerinde gösterir. Bazıları da öğretmeni, sınıfın tümünü ve dersi olumsuz etkiler. Bu açıdan bakıldığında, kopya çekme davranışının birçok değişken üzerinde etkili olduğu söylenebilir.

Lickona (1991) kopya çekmenin neden yanlış olduğunu ve doğurduğu sonuçları şu şekilde açıklamaktadır (Aktaran: Tan, 2001, 33);

1. Kopya çekmek nihayetinde kişinin kendisine olan saygısını azaltır; çünkü bir insan kopya gibi hak etmediği yollardan hak ettiği şeylerle gurur duyamaz.

2. Kopya çekmek her şeyden önce bir yalandır, çünkü kopya çekmek; olduğunuzdan daha bilgili olarak düşünüleceğinizden dolayı diğer insanları aldatmaktır.

3. Kopya çekmek, öğrencinin verilecek ödevleri yapacağı konusunda öğretmenin güvenini yok eder. Öğretimde güvensizlik duygusunun oluşması, öğretmen ve sınıf arasındaki tüm ilişkiyi de zedeleyebilir.

4. Kopya çekmek, kopya çekmeyenlere yapılan bir haksızlıktır.

5. Eğer öğrenci kopya çekiyorsa, ileriki hayatta karşılaştığı diğer olaylarda da kopya çekme gibi aldatıcı davranışlarda bulunma ihtimali artar. Çok yakın arkadaşlık ilişkilerinde bile bu durum genellenabilir.

Gerçekten de toplumsal yozlaşma olarak adlandırılan bir durumun toplumun önemli bir kesimini oluşturan öğrencilerce olağan ya da normal olarak görülmesi ya da kopya çekmemenin olağan dışı

olarak değerlendirilmesi hukuki olarak olduğu kadar sosyolojik olarak da önemlidir. Bilgisayar ortamında bile “kes, kopyala, yapıştır” gibi komutların insan hayatını ne kadar kolaylaştırdığı düşünüldüğünde aslında bir yandan da yazma alışkanlığından ne kadar uzaklaşıldığı, ya da başkalarının düşüncelerinin düşünölmeye başlanıldığı yani bizim yerimize düşönen birilerinin bulunduğu gerçeği gözden kaçmamalıdır.

Bu araştırma çocuklarımızın örgün eğitimdeki ilk beş yıllarında en önemli paya sahip olacak olan sınıf öğretmeni adaylarının kopya çekme durumlarına ilişkin görüşlerini ortaya çıkarmayı amaçlamaktadır.

Yöntem

Araştırma Modeli

Bu araştırma, betimsel nitelikte bir araştırma olup, tarama modelleri esas alınarak gerçekleştirilmiştir. Bu çalışmada öğrencilerin sınavlarda kopya çekme durumları hakkındaki görüşlerini belirlemek için, araştırmacı tarafından geliştirilip geçerlik ve güvenilirliği sağlanan ölçek kullanılmıştır.

Çalışma Grubu

Betimsel bir çalışma olan bu araştırmanın evrenini Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği anabilim dalı dördüncü sınıfında öğrenim gören 194 öğretmen adayı oluşturmaktadır. Bu evrenden tesadüfi olarak olarak 179 öğrenciye ulaşılmış ve bu öğrenciler araştırmanın örneklemini oluşturmuştur. Araştırmaya son sınıf öğrencilerinin alınmasının nedeni lisans sürecinde diğer sınıf öğrencilerine göre daha çok sınava girmiş olmalarıdır. Araştırmanın evren-örneklem oranı yaklaşık olarak % 92’dir. Yani evreni oluşturan öğrencilerin % 92’ sine ulaşılmıştır.

Tablo 1. Örneklemin Öğrenci Cinsiyeti ve Öğretim Türü Açısından Durumu

	Öğrenci Cinsiyeti			Öğretim Türü		Toplam
	Kız Öğrenci	Erkek Öğrenci	Toplam	Normal Öğr. Öğrencisi	İkinci Öğr. Öğrencisi	
f	118	61	179	102	77	179
%	65,9	34,1	100,0	57,0	43,0	100,0

Tablo 1 incelendiğinde örnekleme oluşturan öğrencilerin %66'ya yakınının kız öğrenci olduğu görülmektedir. Erkek öğrencilerin örneklem içindeki oranı ise yaklaşık %34' dür. Öğretim türü açısından da örnekleme oluşturan öğrencilerin %57' sinin normal öğretim öğrencisi olduğu %43' ünün ise ikinci öğretim öğrencisi olduğu görülmektedir.

Veri Toplama Aracı

Ölçeğin geçerliği için uzman görüşü alınmış, ön uygulama yapılmış ve eleştiriler dahilinde düzeltmeler yapılarak tekrar uygulanmıştır. Faktör analizi sonucunda tek faktörlü bir yapıya sahip olduğu anlaşılan ölçeğin güvenilirliği için cronbach alpha değeri .78 olarak tespit edilmiştir. Ölçek 10 maddeden oluşmaktadır.

Ölçeğin uygulanması sonucu elde edilen verilere SPSS yardımıyla frekans ve yüzde uygulanmıştır.

Bulgular

Bu başlık altında önce örnekleme oluşturan öğrencilerin özellikleri sonra da araştırma ölçeğini oluşturan soruların öğrencilerce yanıtlanma durumunu gösteren tablolar sunulmuştur.

Tablo 2. Cinsiyetlerine Göre Sınıf Öğretmeni Adaylarının Kopya Çekme Durumları

	f	%
Sınavlarda kopya çektim	77 (27 kız, 50 erkek)	43,02
Sınavlarda kopya çekmedim	102 (91 kız, 11 erkek)	56,58
Toplam	179 (118 kız, 61 erkek)	100

Tablo 2 incelendiğinde sınavlarda öğrencilerin %43' ünün sınavlarda kopya çektiği, yaklaşık %57' sinin de sınavlarda kopya çekmediği anlaşılmaktadır. Sınavlarda kopya çektiğini ifade eden öğrencilerin de (77 öğrenci) yaklaşık üçte ikisinin (50 öğrenci) erkek öğrenci olması dikkat çekicidir. Sınavlarda kopya çekmediğini belirten öğrencilerin de (102 öğrenci) onda dokuzunun (91 öğrenci) kız öğrenci olduğu anlaşılmaktadır. Yani örnekleme oluşturan öğrenciler-

erden erkek olanların kopya çekenler arasında çoğunluğu oluşturduğu anlaşılmaktadır.

Tablo 3. Öğretim Türlerine Göre Sınıf Öğretmeni Adaylarının Kopya Çekme Durumları

	f	%
Sınavlarda kopya çektim	77 (34 normal öğretim, 43 ikinci öğretim)	43,02
Sınavlarda kopya çekmedim	102 (68 normal öğretim, 34 ikinci öğretim)	56,58
Toplam	179 (102 normal öğretim, 77 ikinci öğretim)	100

Tablo 3 incelendiğinde sınavlarda kopya çektiğini ifade eden öğrencilerin (77 öğrenci) yaklaşık yarısından çoğunun (43 öğrenci) ikinci öğretim öğrencisi olması dikkat çekicidir. Sınavlarda kopya çekmediğini belirten öğrencilerin de (102 öğrenci) üçte ikisinin (68 öğrenci) normal öğretim öğrencisi olduğu anlaşılmaktadır. Yani örnekleme oluşturan öğrencilerden ikinci öğretimde bulunanlarının kopya çekenler arasında çoğunluğu oluşturduğu anlaşılmaktadır.

Tayfun ve Yazıcıoğlu (2008: 376)'nın aktardığına göre Steinberg (1996), yapmış olduğu çalışmada katılımcıların üçte ikisinin bir önceki yıla ait testlerde kopya çektiklerini ortaya koymuştur.

Tablo 4: Sınıf Öğretmeni Adaylarının Üniversite Öğrenimi Öncesi Kopya Çekme Durumları

	f	%
Üniversiteye başlamadan önce kopya çektim.	109	60,9
Üniversiteye başlamadan önce kopya çekmedim.	70	39,1
Toplam	109	100,0

Tablo 4 incelendiğinde öğretmen adaylarının yaklaşık %61'inin üniversiteyi kazanmadan önceki öğretim kademelerinde kopya çektiği anlaşılmaktadır. Bununla birlikte üniversite öncesi kopya çekmediğini belirten öğrenciler ise araştırma örnekleminin %39'udur. Bu 70 öğrenci içerisinde üniversite öğrenimi sırasında da hiç kopya çekmeyen öğrencilerin bulunabileceği muhakkaktır.

Tablo 5. Sınıf Öğretmeni Adaylarının Üniversite Öncesi Kopya Çekmeyle Tanışma Dönemleri

	f	%
İlk kopyayı ilkokulda (ilköğretim birinci kademe) çektim.	12	11,0
İlk kopyayı ortaokulda (ilköğretim ikinci kademe) çektim.	54	49,5
İlk kopyayı lisede çektim.	43	39,5
Toplam	109	100,0

Tablo 5 incelendiğinde Tablo 4’ te ortaya çıkan üniversiteye başlamadan önce kopya çekmiş olan öğrencilerin (toplam 109 öğrenci) hangi öğretim kademelerinde kopya çektikleri görülmektedir. Buna göre üniversite öncesi kopyayla tanışan öğrencilerin %11’ i bu tanışmanın ilköğretim birinci kademe, yaklaşık yarısı ilköğretim ikinci kademe ve %40’ a yakınının ise lisede olduğunu belirtmişlerdir. Öğrencilik ya da öğretmenlik yapan her bireyin kabul edeceği gerçeklerden birisi de öğrencinin olduğu her yerde kopya çekme olayıyla karşılaşıldığıdır. Bu açıdan bakıldığında 6-8. sınıf düzeylerinin öğrencilerin daha çok kopyayla tanıştıkları dönem olduğu anlaşılmaktadır. Tayfun ve Yazıcıoğlu (2008: 377)’ nun aktardığına göre McLaughling ve Ross (1989) yaptıkları çalışmada liselerdeki öğrencilerin %50 sinin kopya olayına sıklıkla katıldıklarını tespit etmişlerdir.

Tablo 6. Sınıf Öğretmeni Adaylarının “Sınavlarda Kopya Çekmeye Teşebbüs Etme” Konusundaki Görüşleri

	f	%
Sınavlarda her zaman kopya çekmeye teşebbüs ediyorum	2	1,1
Sınavlarda genellikle kopya çekmeye teşebbüs ediyorum	4	2,2
Sınavlarda bazen kopya çekmeye teşebbüs ediyorum	27	15,1
Sınavlarda nadiren kopya çekmeye teşebbüs ediyorum	70	39,1
Sınavlarda hiçbir zaman kopya çekmeye teşebbüs etmiyorum	76	42,5
Toplam	179	100,0

Tablo 6' ya göre sınıf öğretmeni adaylarının %42,5' i sınavlarda hiçbir zaman kopya çekmeye teşebbüs etmediğini ifade ederken %39,1' i nadiren kopya çekmeye teşebbüs ettiğini belirtmektedir. Öğretmen adaylarının yaklaşık %1' i ise sınavlarda her zaman kopya çekmeye teşebbüs ettiğini ifade etmektedir. Sınıf öğretmeni adaylarının yarısından çoğunun (%57,5) kopya çekmeye (her zaman, genellikle, bazen ya da nadiren) teşebbüs ettiği gerçeği önemli olmakla birlikte teşebbüs etmekle eylemi gerçekleştirmenin birbirinden ayrı durumlar olduğu unutulmamalıdır.

Tablo 7. Sınıf Öğretmeni Adaylarının “Sınavlarda Kopya Çekme Sıklığı” Konusundaki Görüşleri

	f	%
Sınavlarda her zaman kopya çektim.	0	0
Sınavlarda genellikle kopya çektim.	2	1,1
Sınavlarda bazen kopya çektim.	25	14,0
Sınavlarda nadiren kopya çektim.	50	27,9
Sınavlarda hiçbir zaman kopya çekmedim	102	57,0
Toplam	179	100,0

Tablo 7' ye göre sınıf öğretmeni adaylarının %57' si sınavlarda hiçbir zaman kopya çekmediğini ifade ederken %27,9' u nadiren, %14' ü de bazen kopya çektiğini belirtmiştir. Yani öğretmen adaylarının %43' ü (77 öğretmen adayı) değişik sıklıklarda sınavlarda kopya çektiğini belirtmiştir. Sınavlarda her zaman kopya çektiğini belirten öğretmen adayı ise yoktur. Tablo 6' da kopya çekmeye “teşebbüs ettiğini” belirten öğretmen adayı oranının %57,5 iken yukarıdaki tabloda sınavlarda kopya “çektiğini” ifade eden öğrenci oranının %43' e inmesi çeşitli sebeplerle kopya çekmede başarısız öğrenciler olduğunu ortaya koymaktadır. Bu sebeplerin öğrencinin kopya hazırlık durumu, sınav sorularının düzeyi, sınav ortamının özellikleri gibi faktörler olabileceği düşünülebilir.

Tablo 8. Sınıf Öğretmeni Adaylarının “Sınavlarda Kopya Çekme Sebepleri” Konusundaki Görüşleri

	f	%
Çalışmamış olmak	13	16,9
Daha yüksek not alma isteği	11	14,3
Soruların kopya çekmeyi teşvik etmesi	27	35,0
Çalışmamış olmak	14	18,2
Diğer sınavların verdiği alışkanlık	2	2,6
Sınav ortamının kopyaya elverişliliği	10	13,0
Toplam	77	100

Tablo 8’ e göre değişik sıklıklarda sınavlarda kopya çektiğini ifade eden 77 sınıf öğretmeni adayının kopya çekme sebepleri ise şu şekilde dağılmaktadır. Öğretmen adaylarının %35’ i soruların kopya çekmeye teşvik etmesini, %18,2’ si çalışmamış olmayı, %16,9’ u çalışmamış olmayı, %14,3’ ü daha yüksek not alma isteğini, %13’ ü sınav ortamının elverişli olmasını kopya çekmesine sebep olarak gösterirken öğretmen adaylarının yalnızca %2,6’ sı diğer sınavların verdiği alışkanlıkla kopya çektiğini belirtmiştir.

Tayfun ve Yazıcıoğlu (2008: 377)’ nun aktardığına göre yapılan araştırmalarda başarı baskısı, başaramama endişesi, yüksek not alma amacı ile kopya davranışı arasında bir ilişki olduğu ortaya konmuştur (Calabrese ve Cochran, 1990; Michales ve Miethe, 1989; Ames ve Archer 1988; Newstead ve diğ., 1996). Bununla birlikte sosyal faktörler ile kopya davranışı arasındaki ilişki yani kopya davranışıyla okuldan hoşlanmama, öğretim elemanlarının ve okul idaresinin öğrenciler arasında adil davranma durumlarına ilişkin görüşler arasında olumlu ilişki ortaya konmuştur (Juvonen ve Wentzel, 1996; Goodenow, 1993; Midgley ve Urdan, 1996). Semerci ve Sağlam (2005: 165)’ a göre de gelişmiş ülkelerde yaygın bir şekilde kopya çekildiği, özellikle ev ödevleri ve projelerde daha çok kopya çekildiği belirtilmekte ve kopya çekmenin sebepleri arasında, öğretmenlerin olumsuz tutumları, sınavların ezbere dönük olması, dersi anlayamama, ailenin psikolojik baskısı, yeterli düzeyde çalışmama ve benzerleri gösterilmektedir.

Tablo 9. Kopya Çeken Sınıf Öğretmeni Adaylarının “Dersin Öğretim Elemanının Cinsiyeti-Kopya ilişkisi” ne Dair Görüşleri

	f	%
Kadın öğretim elemanlarının derslerinde daha çok kopya çekerim.	52	67,5
Erkek öğretim elemanlarının derslerinde daha çok kopya çekerim	25	32,5
Toplam	77	100

Değişik sıklıklarda sınavlarda kopya çektiğini ifade eden 77 sınıf öğretmeni adayının kopya çektikleri dersin öğretim elemanının cinsiyeti ve kopya çekme durumlarına ilişkin oranlar incelendiğinde öğretmen adaylarının yaklaşık üçte ikisinin kadın öğretim elemanlarının derslerinde daha çok kopya çektikleri, yaklaşık 3’ te birinin ise erkek öğretim elemanlarının derslerinde daha çok kopya çektikleri anlaşılmaktadır. Buradan da öğrencilerin kadın öğretim elemanlarının derslerinde daha çok risk alma iştahlarının olduğu anlaşılmaktadır.

Tablo 10. Kopya Çeken Sınıf Öğretmeni Adaylarının “Dersin Öğretim Elemanının Yaşı-Kopya İlişkisi” ne Dair Görüşleri

	f	%
Yaşlı öğretim elemanlarının derslerinde daha çok kopya çekerim.	57	74
Genç öğretim elemanlarının derslerinde daha çok kopya çekerim	20	26
Toplam	77	100

Değişik sıklıklarda sınavlarda kopya çektiğini ifade eden 77 sınıf öğretmeni adayının kopya çektikleri dersin öğretim elemanının yaşı ve kopya çekme ilişkisi incelendiğinde öğretmen adaylarının yaklaşık dörtte üçünün yaşlı öğretim elemanlarının derslerinde daha çok kopya çektikleri, dörtte birinin ise genç öğretim elemanlarının derslerinde daha çok kopya çektikleri anlaşılmaktadır. Genç öğretim elemanlarının derslerinde öğretmen adaylarının daha az kopya çekmesi, öğretim elemanlarından özellikleriyle ilişkili ilginç durumlardan biri olarak değerlendirilebilir.

Tablo 11. Kopya Çektiği Anlaşılan Bir Öğrenciye Karşı Sergilenmesi Gereken Tutum Üzerine Sınıf Öğretmeni Adaylarının görüşleri

	f	%
Sözlü olarak uyarılmalıdır.	33	18,4
Görmezden gelinmelidir.	25	14,0
Yeri değiştirilmelidir.	27	15,1
Sınav kâğıdı elinden alınmalıdır.	22	12,3
Hakkında kopya işlemi yapılmalıdır.	27	15,1
Sınav kâğıdına bir işaret konulup sınava devam etmesi sağlanmalıdır.	45	25,1
Toplam	179	100

Sınıf öğretmeni adaylarının sınavda kopya çektiği anlaşılan bir öğrenciye esas olarak ne yapılması gerektiğine ilişkin görüşleri incelendiğinde öğretmen adaylarının yaklaşık dörtte birinin “sınav kâğıdına bir işaret konulup sınava devam etmesi sağlanmalıdır” görüşünde olduğu, %18’ inin sözlü olarak uyarılmasının gerektiğini düşündüğü, %15’ inin hakkında kopya işlemi yapılması görüşünde olduğu, yine %15’ inin öğrencinin yerinin değiştirilmesinin gerektiğini düşündüğü, %14 ünün görmezden gelinmesinin uygun olacağını düşündüğü ve sadece %12’ sinin sınav kâğıdının elinden alınmasının gerektiğini düşündüğü anlaşılmaktadır. Bu seçenekler içerisinde en son yapılması gereken davranışlardan biri olan “görmezden gelme” davranışını %14 lük bir oranda tercih edilmesi şaşırtıcı bir durumdur.

Tablo 12. Sınıf Öğretmeni Adaylarının Kopya Çekme Davranışı Üzerine Sorgulamaları

	f	%
Kopya çekmenin çok yanlış bir davranış olduğunu düşünüyorum.	28	15,6
Kopya çekmenin cezalandırılması gerektiğini düşünüyorum.	24	13,4
Kopya çekmenin insanın öncelikle kendisini kandırması olduğunu düşünüyorum.	45	25,1
Kopyanın şartların gerektirdiği ve bu yüzden hoşgörüle karşılanması gereken bir davranış olduğunu düşünüyorum.	52	29,1
Ortaya çıkmadığı sürece kopya çekmenin bir sakıncasının olmadığını düşünüyorum.	30	16,8
Toplam	179	100

Kopya çeken ya da çekmeyen bütün öğretmen adaylarının verilen seçeneklerden hangisinin kendilerine en doğru geldiğinin

sorulduğu yukarıdaki soruya verilen yanıtlar incelendiğinde öğretmen adaylarının %29' unun kopyayı şartların gerektirdiği ve hoşgörüsüyle karşılanması gerektiğini, %25' inin insanın kendini kandırması olduğunu, yaklaşık %17' sinin ortaya çıkmadıkça kopya çekmenin sorun olmadığını, %16' sının çok yanlış bir davranış olduğunu ve %13,4' ünün de cezalandırılması gereken bir davranış olduğunu düşündükleri ortaya çıkmıştır.

Sonuç ve Tartışma

Yapılan araştırma neticesinde elde edilen sonuçlardan bazıları şu şekildedir:

- Erkek sınıf öğretmeni adayları kopya çekenler arasında çoğunluğu oluşturmaktadır,
- İkinci öğretim öğrencileri kopya çekenler arasında çoğunluğu oluşturmaktadır,
- Öğretmen adaylarının yaklaşık %61' inin üniversiteyi kazanmadan önceki öğretim kademelerinde kopya çektiği belirtilmiştir,
- İlköğretim 6-8. sınıf düzeylerinin öğrencilerin daha çok kopyayla tanıştıkları dönemdir,
- Sınıf öğretmeni adaylarının %42,5' i sınavlarda hiçbir zaman kopya çekmeye teşebbüs etmediğini ifade ederken yaklaşık %1' i ise sınavlarda her zaman kopya çekmeye teşebbüs ettiğini ifade etmektedir,
- Öğretmen adaylarının %35' i soruların kopya çekmeye teşvik ettiğini düşünmektedir,
- Öğretmen adaylarının yaklaşık üçte ikisinin kadın öğretim elemanlarının derslerinde daha çok kopya çektikleri anlaşılmaktadır,
- Öğretmen adaylarının yaklaşık dörtte üçünün yaşlı öğretim elemanlarının derslerinde daha çok kopya çektikleri anlaşılmaktadır,
- Öğretmen adaylarının yaklaşık dörtte birinin kopya çeken bir öğrenci fark edildiğinde “Sınav kâğıdına bir işaret konulup sınava devam etmesi sağlanmalıdır” görüşünde olduğu ortaya çıkmıştır.

Özgüngör (2008)' e göre öğrencilerin kopya çekme davranışları, hem öğretmen hem öğrenci davranışlarının ortak bir ürünüdür. Araştırmaya göre özyeterlilik algıları düşük ya da kendini engelleme davranışları yüksek olan öğrenciler daha çok kopya çekmekte ve öğretmenin dersi etkili bir şekilde sunduğuna ilişkin algılara sahip öğrenciler de daha az kopya çektiklerini belirtmektedirler.

Güney, Erten, Atalan ve Çok (2006)' un yaptıkları bir araştırmada Türkiye' de çok izlenen dört TV kanalından, üç gün boyunca ana haberlerin tümü kaydedilmiştir. Yaş olarak ergen görüntüsünü ortaya koyan karakterlere ait tüm haberler ve bir TV dizisindeki 6 ergen karakteri analiz edilmiştir. Bunlar içinde ergenlerin risk almalarına yönelik bütün temalar saptanmış ve içerik analizi yöntemiyle çözümlenmiştir. Sonuç olarak dizide ele alınan riskli davranışlar; intihar, şiddet, evden/okuldan kaçma, madde ya da alkol kullanma, ehliyetsiz araba kullanma, internetten sevgili bulma, yalan söyleme ve kopya çekme gibi davranışlar olarak belirlenmiştir. Çelikten ve Çelikten (2007) de kopya çekmeyi marifet sayan kahramanların olduğu televizyon dizilerinin izleyici kitlesini olumsuz etkileyeceğini vurgulamaktadır. Aydoğan (2008)' in araştırmasına göre de küreselleşmenin gelişmiş ülkelere gelişmekte olan ülkelere doğru açılımı, teknolojik olduğu kadar sosyal konularda da en çok toplumların gençliğinde olumlu veya olumsuz etkilerini göstermektedir. Araştırma sonucunda sonuçlar Josephson Etik Enstitüsünün 2004 yılı için yaptığı araştırmada da ortaya çıkmıştır. Bunlardan biri, insanların başarılı olmak için bazen yalan söylemek ve kopya çekmek zorunda kaldığına olan inançtır.

Araştırmanın en önemli sonuçlarından birisi sınıf öğretmeni adaylarının %29' unun kopyayı şartların gerektirdiğini ve hoşgörüsüyle karşılanması gerektiğini düşünmesidir. Bu ifadedeki “şartlar” sınav ortamlarından, öğrencilerden ya da öğretim elamanlarından kaynaklanabilir. Sınav ortamlarının kalabalık, gizlenmeyi kolaylaştıran, gürültülü olması ya da öğrencinin çalışmaması, kopya alışkanlığının olması, başarılı olma baskısı altında bulunması, ezberleyememesi gibi sebepler eğitimcilerin sık karşılaştığı durumlardır. Ancak öğretim elamanlarından kaynaklanan sebeplerin incelenmesi gereklidir. Öğretim elamanlarının derslerde halen not yazdırmaları, bunları kelime kelime, satır satır sınavda geri istemeleri ve böylece ezberi

teşvik etmeleri önemli sorunlardandır. Sınavlarda üst düzey düşünme becerilerinden eleştirel düşünme, yaratıcı düşünme gerektiren sorular tercih etmemenin de öğrencileri kopya hazırlama ya da çekme durumuna ittiği belirtilebilir.

Öğrencilerin araştırmada amaçlanan sorulara objektif ve samimi yanıtlar verdikleri varsayımından hareketle kopya çektiklerini ifade etmeleri ya da inkâr etmemeleri kendileriyle barışık oldukları gerçeğini ortaya koyarken aynı zamanda oranların düşük olmaması da Türk Eğitim Sistemi adına üzücü bir gerçektir. Bu anlamda sınavlarda kopya çekmenin azaltılması ya da engellenmesi için öğretim elemanlarının (ders sorumlusu ya da idareci) dikkat etmesi gereken hususlar şunlar olabilir:

- Öğrencilerde kopya çekmenin yanlışlığı konusunda içsel disiplin oluşturmak için onlarla konuşmak,
- Sorulan soruların bilgiyi ölçmek yerine üst düzey düşünmeyi gerektirici özellikte olması,
- Yapılan sınav sayılarının arttırılarak ortalamaya etkisinin düşürülmesi,
- Sınav harici performansların da değerlendirmede önemli hale gelmesi, öğretirken ölçme yaklaşımının esas alınmasıyla sürecin değerlendirilmesi,
- Sınav salonlarındaki gözetmen sayılarının öğrenci sayısına göre yeterli olması,
- Sınav kâğıtlarında gruplamalar yapmak,
- Sınavlarda artan zamanın kopyaya teşvik edebileceğinden sınav süresini bir sınırlılık olarak soru sayısına göre düzenlemek,
- Gözetmenlerin yeni kopya çekme yöntemleri konusunda bilinçlendirilerek uyarılması,
- Sınav ortamlarına öğrencilerin önceden girmemelerini sağlayarak kopya hazırlığı yapmalarına engel olmak,
- Öğrencilere sınav kurallarını hatırlatmak ve sınav kurallarına uyulmadığı takdirde ne gibi işlemlerin yapılacağını anlatmak.

Kaynaklar

Akdağ, M. ve Güneş, H. (2002). Kopya çekme davranışları ve kopya çekmeye ilişkin tutumlar. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 8, 31, 330-343.

M. K. Demir, S. Arcagök/ EÜ Eğitim Fakültesi Dergisi, 15(1) (2013), 148-165

- Aydoğan, İ. (2008). Küreselleşme ve etkisi: Rus ve Kırım tatar öğrencilerinin tutum ve davranışlarının analizi. *Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 25, 2, 107-118.
- Çelikten, M. ve Çelikten, Y. (2007). Televizyon programlarında çizilen öğrenci, öğretmen ve yönetici profilleri. *Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 23, 2, 369-378.
- Çetin, Ş. (2007). Üniversite öğrencilerinin kopya çekme davranışlarının farklı değişkenler açısından incelenmesi. *Milli Eğitim*, 175, 129-142.
- Dirik, M. Z. (1997). Türk eğitim sisteminde sınavlarda kopya çekme sorunu-2. *Türkiye, Türk Cumhuriyetleri ve Asya Pasifik Ülkeleri Uluslar Arası Eğitim Sempozyumu*, Elazığ.
- Dündar, S, Yapıcı, Ş. ve Topçu, B. (2008). Üniversite öğrencilerinin bazı kişilik özelliklerine göre sınav kaygısının incelenmesi. *Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 28, 1, 171-186.
- Ercan, L. (2003). *Sınıf yönetiminde yeni yaklaşımlar*, (Ed. Leyla Küçükahmet). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Güney, N., Erten, C., Atalan, D. ve Çok, F. (2006). Ergenlikte risk almanın televizyon üzerinden incelenmesi. *Türk HIV (AIDS) Dergisi*, 9, 1, 17-22.
- Kaymakcan, R. (2002). İlahiyat öğrencilerinin kopya çekmeye karşı yaklaşımları. *Sakarya Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 5, 121-138.
- Külahçı, Ş. (1996). Kopya çekme sorunu (Fırat Üniversitesi örneği). *II. Ulusal Eğitim Sempozyumu* (18-20 Eylül 1996), Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi, İstanbul.
- Oksal, B. ve Bilgin, A. (1999). Üniversitede kopya sorunu. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 12, 1, 85-90.
- Özgüngör, S. (2008). Üniversite öğrencilerinde öğretmene ilişkin algıların ve öğrenci özelliklerinin kopya çekme davranışlarıyla ilişkisi. *Eğitim ve Bilim*, 33, 149, 68-79.
- Selçuk, Z. (1995). Bir eğitim ve rehberlik sorunu: Okullarda kopya çekme. *Eğitim Yönetimi*, 3, 397-418.
- Semerci, Ç. (2004). Tıp fakültesi öğrencilerinin kopya çekmeye ilişkin tutum ve görüşleri. *F.Ü. Sağlık Bilimleri Dergisi*, (18), 3, 139-146.
- Semerci, Ç ve Sağlam Z. (2005). Polis adaylarının sınavlarda kopya çekmeye ilişkin tutum ve görüşleri. *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 15, 2, 163-177.
- Tan, Ş (2001). Sınavlarda kopya çekmeyi önlemeye yönelik önlemler. *Eğitim ve Bilim*, 22, 32-40.

- Tayfun, A. ve Yazıcıoğlu, İ. (2008). Öğrencilerin kopya hakkındaki görüşleri üzerine bir araştırma. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 6, 3, 375-393.
- Yeşilyaprak, B ve Öztürk, B. (1997). Üniversite öğrencilerinin kopya çekmeye yönelik tutumları. *Eğitim Yönetimi*, 2, 227-240.
- Yıldırım, K. (1998). Eğitimde kopya çekme problemi. *VII. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi* (9-11 Eylül 1998), Cilt II. Konya: Selçuk Üniversitesi Eğitim Fakültesi.

Extended Summary

Purpose

21st century has been the century when the factors affecting human behaviors have changed substantially and therefore human behaviors diversified and the frequency of displaying negative behavior increased. Although cheating is a former example adapted in education and training environments of the situations such as "hitting the jackpot by a shortcut", "achievement in easy way", "disrespect to labor", "sailing under false colours", it has been done more frequently by technological support in our country like any other country in the world, and brings about dramatic results. The behaviors of "organized" or "individual" cheating which has reached unimaginable dimensions even in the exams conducted with the participation of millions of students all over the country by a central system in 2010 and 2011, once again revealed that the necessity to discuss the importance of the issue in terms of educators, to research it in terms of academicians, and to remake arrangements also in terms of managers.

The perception of a situation called as social corruption as normal or the evaluation of not cheating as abnormal by students, constituting an important part of the society, is indeed significant also sociologically as much as legally. Given that how much commands as "cut, copy, paste" even in computer environment facilitate human life, the fact that how much we are alienated from the practice of writing at the same time or we start to think the thoughts of others in other words there is an existence of someone thinking for us, should not be overlooked. Therefore, this study aims to reveal the views about the cheating case of primary school teacher candidates that have an important share in the first years of our children in formal education.

Method

This survey is a descriptive survey and has been conducted by means of screening models. A valid and reliable scale developed by the researchers has been used to determine the views of students about their case of cheating in exams.

In this study, students are cheating at the exams shapely need which they heard and their shapely cheating reason has been investigated. The research was conducted on senior students studying in Çanakkale Onsekiz Mart University Faculty of Education Primary School Teaching Programme. Out of a population of 194 students 179 were selected to constitute the sample. In the study a scale developed by the researcher has been used.

Results

Obtained data has been estimated statistically and necessary interpretation has been done. Results of the study indicated that 43% of the primary school teacher candidates had never attempted to cheat in the exams and that 35% of the cheaters thought that the questions had been tempting them to cheat.

Some of the results obtained as a result of the research are as follows:

- Male primary school teacher candidates have been the majority of cheaters,
- The students of evening education constitute the majority of cheaters,
- Approximately 61 % of the teacher candidates have been stated to have cheated at educational levels before university,
- 6th – 8th grades of primary school is the period when most students meet cheating,
- 42,5 % of the primary school teacher candidates have stated that they did never attempt to cheat in exams whereas approximately 1% of them have stated that they always attempted to cheat in exams,
- 35 % of the teacher candidates think that questions encourage cheating,
- Approximately two-thirds of the teacher candidates have determined to cheat more in classes of female instructors,
- Approximately three-quarters of the teacher candidates have determined to cheat more in classes of elder instructors,
- Approximately one-quarters of the teacher candidates have revealed to adopt the view that “A sign should be placed on his/her exam paper and the student should continue the exam.” when a student is caught cheating.

Discussion and Conclusion

According to Whitley (1998), the studies on cheating can be analyzed in two groups.

1. The studies that research the spread of cheating among students and determination of rates of cheating, and whether there is an increase in cheating by years, according to school levels.
2. The studies on the factors affecting cheating. These factors can be outlined as characteristics of students (demographic, academic ability, etc.), their attitudes towards cheating, personality characteristics and features of the exam environment (Transmitted by: Kaymakcan, 2002).

Cheating has become an important problem for the educational systems of all countries. The surveys on this issue are observed to increase since 1920s. There are surveys of Selçuk (1995), Külahçı (1996), Yeşilyaprak and Öztürk (1996), Dirik (1997), Yıldırım (1998), Oksal and Bilgin (1999), Tan (2001) Akdağ and Güneş (2002), Kaymakcan (2002), Semerci (2004), Semerci and Sağlam (2005), Çetin (2007), Özgüngör (2008), and Tayfun and Yazıcıoğlu (2008) about the issue in our country. Although the numbers of surveys conducted in our country are insufficient, the results of surveys show similarity with the results of surveys conducted at abroad, and revealed that the attitude of cheating is continuing in schools.